Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok II | Warszawa, maj - czerwiec 1936 r. | Nr. 9-10 (23-24)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

TREŚĆ:

IMPORT I EKSPORT SZKŁA I WYROBÓW SZKLANYCH

w m-cu marcu 1936 r.

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ kg.	PRZYWÓZ zł.	WYWÓZ kg.	WYWÓZ zł.
89710	Szkło rozdrobnione	24	50	—	—
89720	Szkło barwne do powlekania, emalja w kawałkach lub proszku — oprócz osobno wymienionych	5.448	11.274	—	—
89800	Cegiełki, pustaki, płyty, płytki, dachówki ze szkła	1.516	1.477	—	—
	Butelki, gąsiory, słoje i t. p. służące do stałego przechowywania płynów i innych towarów, chociażby z odlanemi lub wyciskanemi literami, napisami, godłami, lecz bez innych ozdób — nierżnięte, nieszlifowane, oprócz osobno wymienionych:				
89910	ze szkła naturalnej barwy butelkowej, oprócz osobno wymienionej, bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	5	66	2.332	1.485
89920	ze szkła półbiałego, białego — bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	3.074	3.263	—	—
89930	ze szkła mlecznego, bronzowego, barwnego (w masie zabarwionego), bez przyszlifowanych szyjek, korków, wyrównanych denek i brzegów	119	229	—	—
89940	ze szkła wszelkiej barwy z przyszlifowanemi szyjkami, korkami z wyrównanemi brzegami, denkami, naczynia do konserw	16	32	—	—
89950	wyroby szklane, objęte Nr. Nr. 89910-89940, z dodatkiem korka lub innych pospolitych materjałów, również oplecione słomą, trzciną, drutem i t. p.	124	772	—	—
89960	Syfony, chociażby z częściami metalowemi i innemi	—	—	—	—
	Wyroby, oprócz osobno wymienionych ze szkła białego, półbiałego — nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, także wyrównanemi dnami, brzegami, oraz z odlanemi lub wyciskanemi deseniami, godłami, napisami, lecz bez innych ozdób:				
90010	prasowane lub lane	231	1.136	5.879	5.682
90020	dęte gładkie o grubości ścianek powyżej 4 mm.	1.254	2.317	—	—
90030	dęte inne	1.453	6.044	21.237	55.310
90040	rukri, pręty	19.953	61.527	0	3
90050	wszelkie naczynia laboratoryjne, chociażby z podziałkami; ampułki i t. p. wyroby z rurek, oprócz osobno wymienionych	1.477	18 624	—	—
90100	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych ze szkła białego, mlecznego, barwnego	744	3.771	—	—
90200	Naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych, szlifowane, polerowane, rżnięte — ze szkła białego, mlecznego, barwnego	2	15	—	—
90300	Wyroby ze szkła białego szlifowane, polerowane rżnięte, lecz bez innych ozdób	229	4.306	2.747	3.902
	Wyroby ze szkła w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, malowanego, oprócz osobno wymienionych, karbowanego z powierzchnią spękaną (craquele), lodową:				
90410	rurki, pręty	775	2.733	11.709	309
90420	nieszlifowane, nierżnięte, chociażby z przyszlifowanemi szyjkami, korkami, pokrywkami, wyrównanemi dnami, brzegami, oraz z odlanemi lub wyciskanemi napisami, godłami, wzorami, lecz bez innych ozdób	219	2.663	—	—
90430	szlifowane polerowane, rżnięte lecz bez innych ozdób	76	891	—	—
90500	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, półbiałego, w masie zabarwionego, dwuwarstwowego, mlecznego, matowanego, karbowanego. z powierzchnią spękaną (craquele), lodową oraz wszelkie naczynia do przechowywania wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych — wszystko z dodatkiem pospolitych materjałów, niestanowiących ozdób	307	4.859	9	109
90600	Wyroby ze szkła wszelkiego gatunku, ozdobne, oprócz osobno wymienionych, jako to: z wytrawionemi, matowanemi lub malowanemi wzorami malowidłami, emalją, złoceniem, srebrzeniem, ozdobami z pospolitych lub kosztownych materjałów	207	4.333	4.666	9.421
90710	Szkło w postaci łusek, kulek	—	—	—	—
90720	Soczewki do kieszonkowych lamp elektrycznych	—	—	—	—
90800	Gotowe naczynia do termosów, chociażby posrebrzane	7	70	—	—

Dalszy ciąg na str. 3 okładki)

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

PRZEMYSŁ SZKLANY

CZASOPISMO ZWIĄZKU HUT SZKLANYCH w POLSCE.

Rok II   Warszawa, maj - czerwiec 1936 r.   Nr. 9-10 (23-24)

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Traugutta 3, tel. 291-29

Adres telegraficzny: „HUTSZKŁO"

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju rocznie zł. 5.—, kwartalnie zł. 1.50. Numer pojedyńczy 50 gr.

Sytuacja przemysłu szklanego w r. 1935.

Ogólna ilość wyprodukowanego szkła w roku ubiegłym wagowo pozostała na tym samym poziomie, co i w r. 1934 natomiast wartość, dzięki dalszej obniżce cen, spadła o 4.618.000 złotych, czyli o około 13%.

W r. 1935 czynnych było (z przerwami) 61 hut. Podajemy zestawienie wytwórczości i zbytu szkła p/g danych Głównego Urzędu Statystycznego.

PRODUKCJA SZKŁA

Wyszczególnienie	1931		1932		1933		1934		1935	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
szkło taflowe . . .	14.061	9.469	17.289	8.555	16.664	8 537	24.273	10.091	26.093	9.008
szkło butelkowe . .	49.037	22.548	27.702	13.573	36.025	18.849	35.840	16.744	35.808	15.034
szkło stoł.-galant. . .	14.331	11.774	6.557	7.062	7.272	7.741	10.599	9.578	8.960	7.771
Ogółem .	77.429	43.791	51.548	29.190	59.961	35.127	70.712	36.413	70.861	31.795

ZBYT WYROBÓW SZKLANYCH

Wyszczególnienie	1931		1932		1933		1934		1935	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
szkło taflowe . . .	16.550	10.235	16.540	8.282	16.274	8.283	25.245	10.654	22.869	7.958
szkło butelkowe . .	40.364	22.780	26.725	13.423	35.885	18.801	34.702	16.328	34.692	14.653
szkło stoł.-galant. . .	14.392	11.639	6.768	7.280	7.132	7.625	10.230	9.468	9.468	8.178
Ogółem .	71.306	44.654	50.033	28.985	59.291	34.709	70.176	36.313	67.029	30.779

Sytuacja w poszczególnych gałęziach przemysłu szklanego przedstawia się, jak następuje:

Szkło taflowe. Po rozwiązaniu na początku 1935 roku umowy między hutami taflowemi maszynowemi a ręcznemi rozpoczęla się walka o rynek i o konsumenta. Ceny spadały coraz niżej i doszły do cen poniżej kosztów własnych, co w następstwie wywołało unieruchomienie ręcznych hut, które nie wytrzymały konkurencji. Przy końcu roku uruchomiona została jedna z hut nieczynna od 1932 roku i rozpoczęła produkcję szkła okiennego maszynowego. W konsekwencji wywołało to dalszą obniżkę ceny szkła taflowego. Ogółem produkcja w 1935 r. zwiększyła się wagowo o 7,5%, wartościowo zaś spadła o 10,7%; średnia cena za 1 kg. szkła spadła z 42,2 gr. w r. 1934 do 34,8 gr. w roku 1935, czyli o dalsze 17,5%. Jeśli przyjąć pod uwagę cenę 1 m^2 szkła taflowego (zwykłego okiennego), wynoszącą w 1928 roku zł. 4,20 jako 100%, to obecna cena hurtowa, liczona przez huty maszynowe, dochodzi do zł. 2.16 za 1 m^2 III gatunku, zł. 1.95 za 1 m^2 IV gatunku.

Pomimo tak obniżonych cen, zbyt zmalał i huty mają bardzo duże zapasy w magazynach. Pozatem

wobec przyznania Niemcom dość znacznego kontyngentu i zastosowania klauzuli największego uprzywilejowania, wzmaga się przywóz szkła z zagranicy bowiem do głównych importerów szkła taflowego, jak Belgji i Czechosłowacji — przybyły obecnie jeszcze Niemcy.

Szkło stołowo - galanteryjne i oświetleniowe, czyli tak zwane szkło białe — wykazuje również spadek produkcji zbytu wagowo o 15,5% i wartościowo o 19%. Należy nadmienić, że tak znaczny spadek wywołany został przez nadmierną konkurencję hut, przerzucających się z produkcji butelek lub szyb na szkło stołowo-galanteryjne oraz przez zakładane drobne robotnicze spółdzielnie, które chcąc zdobyć klijentelę, obniżają cenę.

Na obniżkę zbytu wyrobów szklanych wpłynął również wzmożony import białego szkła. Smutnym objawem jest zwiększenie zapotrzebowania na szkło tanie, standartowe, niskowartościowe. Szkło tanie produkują przeważnie huty drobne, które przy normalnem zapotrzebowaniu na wyroby o wyższej jakości nie mogłyby istnieć. Jednocześnie należy stwierdzić zanik popytu na szkło luksusowe i kryształy. Jako dodatni objaw w tej grupie producentów szkła musimy podkreślić, że produkcja szkła kryształowego w niczem nie ustępuje szkłu zagranicznemu. Pozatem rozpoczęto z dodatnim wynikiem produkcję szkła sygnałowego kolorowego z wtopioną siatką drucianą oraz wznowiono produkcję szkła odpornego na zmianę temperatury do lamp żarowych i t. p. pod nazwą „incassable". W dziale przetwórczym rozpoczęto produkcję galanterji wytwornej (bibelot), sprowadzanej dotychczas z zagranicy oraz udoskonalono produkcję wełny i przędzy szklanej.

Szkło apteczno - perfumeryjne. W dziale szkła aptecznego huty zmuszone są walczyć nadal z konkurencją małych hut, produkujących tanie, niskowartościowe szkło. W dziale perfumerji, gdzie jest wymagane szkło wytworniejsze, czasem więcej skomplikowany wyrób, konkurencja tych hut daje się mniej we znaki. Cena jednak w związku z obniżeniem cen na szkło apteczne, jest bardzo niska. Konkurencja nie ustaje również w szkle t. zw. opakunkowem i spożywczem, jak słoje konserwowe, bańki do miodu i konfitur, słoiki do musztardy, chrzanu i t. p.

Jako nowy dział wprowadzono produkcję baniek dla osesków t. zw. „sokslety" ze szkła w rodzaju jenajskiego, oraz maszynek szklanych do parzenia kawy. W dziale przetwórczym wprowadzono produkcję termometrów pokojowych i zewnętrznych oraz kąpielowych.

Butelki monopolowe. W roku 1933 sprzedano wraz z napojami monopolowemi butelek o różnej pojemności około 26.200 tonn i nabyto nowych butelek około 26.500 tonn, ale już w roku 1934 sprzedano z napojami około 26.500 tonn butelek, lecz nowych nabyto tylko 22.850 tonn i w roku sprawozdawczym sprzedano z napojami około 28.000 tonn zaś nabyto zaledwie 21.000 tonn.

Jednocześnie wzmagał się skup starych zwrotnych butelek. W roku 1933 nabyto około 1.100 tonn, w roku 1934 już około 7.500 tonn i w roku 1935 około 12.000 tonn.

Wartość wyprodukowanych butelek monopolowych w r. 1933 wyniosła zł. 13.642.000, w r. 1934 — zł. 10.880.000 i w roku 1935 zł. 8.554.000.

Z przytoczonych cyfr wynika, że zbyt butelek monopolowych w 1935 w stosunku do 1934 r. zmniejszył się o około 6%, a w stosunku do 1933 r. o około 20%. Średnia cena szkła również została obniżona bardzo wydatnie, gdyż w roku 1933 wynosiła 51,4 gr. za 1 kg., w roku 1934 — 47,6 gr., a w roku 1935 już tylko 39,8 gr.

Skup starych butelek daje tak niedużą różnicę w cenie między nowemi a staremi — zwrotnemi butelkami, że nie można znaleźć wytłomaczenia, dlaczego Monopol kupuje stare butelki w tak ciężkim okresie gnębiącego Polskę bezrobocia, pozbawiając pracy parę tysięcy robotników, którzy ciążą na budżecie Państwa i ulegają wpływom wywrotowym. Związek jest przekonany, że starania jego w Ministerstwie Skarbu odniosą skutek i skup starych butelek będzie, jak to już jest w innych państwach, ustawowo zakazany.

Butelki piwne. W dziale butelek piwnych ceny wykazują dalszy spadek: o ile w roku 1933 cena za 1 butelkę piwną o pojemności 0,5 litra ze szkła oranżowego, wynosiła przeciętnie 24 grosze, w 1934 r. — 22 gr., to w roku 1935 spadła do 21 gr. franco stacja odbiorcza lub 18,5 gr. loco huta. Nie zważając na spadek ceny, zbyt butelek piwnych nie zwiększył się i w roku 1935 w porównaniu z rokiem 1934 wykazał zmniejszenie o około 40%.

Butelki różnego rodzaju, balony, gąsiory. Poza butelkami monopolowemi i piwnemi huty produkowały jeszcze butelki do wina, wódek gatunkowych, octu, oliwy, atramentów i in. oraz gąsiory i demjony.

Baloniki do żarówek. Produkcja baloników do żarówek w roku 1935 w porównaniu do roku ubiegłego spadła o około 36%. Zbyt również się zmniejszył wagowo 30%, zaś wartościowo o około 38%.

Cena baloników do żarówek 55 mm., wynosząca w roku 1933 zł 14.25 za 100 sztuk spadła w roku 1935 do zł. 7.74.

Stan zatrudnienia. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 1935 zatrudnionych było 11.605 robotników. W tej liczbie zatrudnionych było w hutach należących:

do Związku Hut Szklanych	(37 hut)	9.685	rob. czyli	75%
„ Zrzeszenia Hut Robotn.	(5 hut)	1.374	„ „	12%
„ niezrzeszonych	(24 hut)	1.546	„ „	13%

Według grup producentów zatrudnionych było:

w hutach taflowych	937	robotników
„ „ butelkowych	4.381	„
„ „ białoszklarskich	6.287	„

Eksport wykazał w roku sprawozdawczym spadek o około 29% w stosunku do roku 1934 i około 42% w stosunku do roku 1933. Średnia cena 1 kg. eksportowanego szkła wynosiła w r. 1933 zł. 1.35, zaś w roku 1934 i 1935 utrzymała się na jednakowym poziomie, t. j. zł. 1.24. Ogółem wywieziono 645.400 wartości zł. 800.000.

Spadek eksportu wyrobów szklanych szczególnie zaznaczył się w IV kwartale roku sprawozdawczego. Wywóz szkła wzmógł się tylko do Anglji i Kanady, natomiast spadł bardzo znacznie do Afryki Półn., Egiptu, Palestyny i Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn., Szwecji i Włoch. W Egipcie i Palestynie powstały nowe huty, które rozpoczęły własną produkcję, co ujemnie wpłynęło na nasz eksport.

Eksportowano jak i w latach ubiegłych, przeważnie szkło stołowe i oświetleniowe białe, kolorowe, malowane, gładkie i szlifowane oraz świecidełka choinkowe. Eksport szkła taflowego i ornamentowego nie mógł wytrzymać kosztów transportowych i narazie został wstrzymany. (Znany jest wypadek, że koszt transportu 1 m^2 szyb, sprzedanych po zł. 1.60 cif port szwedzki, wyniósł zł. 1.65, czyli że huta nietylko nie otrzymała nic za towar, lecz jeszcze musiała dopłacić po 5 groszy do każdego 1 m^2).

Eksport polskich wyrobów szklanych przy obecnych warunkach nie ma widoków na dalszy rozwój. Państwa, z któremi Polska ma traktaty handlowe niechętnie przydzielają kontyngenty na szkło, oddając gros rolnictwu i surowcom polskim, pozatem ceny osiągane przy eksporcie nie pokrywają często kosztów własnych. Wzmożenie eksportu mogłoby nastąpić tylko po uregulowaniu rynku wewnętrznego i wyrównaniu cen sprzedażnych. Dużą przeszkodę stwarzają również wysokie stawki przewozowe do granicznych stacyj morskich i lądowych.

Pewne trudności istnieją przy otrzymywaniu pozwoleń na wwóz próbek i wzorów przy zamówieniach zagranicznych. Niejednokrotnie wobec zbyt skomplikowanej procedury w uzyskaniu pozwolenia huty traciły terminowe zamówienia ze strony odbiorców zagranicznych.

Na podkreślenie jednak zasługuje, że proces uszlachetnienia eksportu polskich wyrobów szklanych poczynił w roku sprawozdawczym dalsze postępy.

Import wzrósł wagowo w roku sprawozdawczym w stosunku do r. 1934 o 14,3% i w stosunku do r. 1933 o 16,4%. Srednia cena importowanego szkła wynosiła w r. 1933 zł. 1.91 za 1 kg., w r. 1934 — zł. 1.83, a w r. 1935 — zł. 1.79. Zwiększenie importu nastąpiło głównie z Austrji, Czechosłowacji i Niemiec; import z pozostałych państw pozostał prawie bez zmiany lub z bardzo małemi odchyleniami. Największą pozycję w przywozie szkła, niestety, stanowią wyroby, które są produkowane w kraju i pod względem jakości nie ustępują zagranicznym. Zwiększył się przywóz szkła prasowanego, lanego i dętego o 200 tys. zł., naczyń szklanych do wyrobów perfumeryjnych i kosmetycznych o 30 tys. zł., szkła szlifowanego i rżniętego o 24 tys. zł. Ze Szwajcarji sprowadzono 61 tonn emalji szklanej za sumę zł. 127 tys. zł.

Poza gotowemi wyrobami przywozimy z Niemiec, Austrji i Czechosłowacji stłuczkę szklaną, używaną jako surowiec przez huty szybowe i butelkowe.

Import stłuczki szklanej stale wzrasta, w roku 1932 sprowadzono 2.068 tonn wartości 117 tys. zł. w roku 1935 3.972 tonn wartości 240 tys. zł.

Ten stan tłomaczy się jedynie brakiem stłuczki szklanej na rynku wewnętrznym, wobec skupu starych butelek przez Monopol Spirytusowy do ponownego użytku. Suma wywiezionych zagranicę pieniędzy za stłuczkę w jednym tylko 1935 roku wynosi około 1/4 miljona złotych.

(a. t.)

Drugi Międzynarodowy Kongres Szklarstwa.

II Międzynarodowy Kongres Szklarstwa odbędzie się w Anglji w Institution of Electrical Engineers, Savoy Place, Victoria Embankment Londyn W. C. 2, częściowo zaś w Sheffield w gmachu Uniwersytetu od czwartku, dnia 2 lipca do soboty, dnia 11 lipca r. b. Prace kongresu podzielone zostały na 4 główne grupy, a mianowicie:

Grupa I — Literatura, dotycząca technologji szkła: a) nomenklatura i określenia, b) skróty używane w literaturze, c) rozwój wymiany międzynarodowej dzieł o szklarstwie i bibljografja. Wyszczególnienia i odnośne normy, dotyczące szklarstwa; metody prób. Wiadomości o istniejących sposobach kontroli. Wytyczne dla kontroli technicznej narodowej i międzynarodowej

Grupa II Produkcja i własności szkła.

Podgrupa A.
Metody analizy szkła i potrzebnych do produkcji surowców. W szczególności ujednostajnienie analizy śladów żelaza w surowcach i gotowem szkle:

Podgrupa B.
1. Problem odbarwienia szkła (Sposoby określania zabarwienia szkła)
2. Korrozja szkła.
   a) standaryzowanie metody analizy szkła. Porównanie metod: angielskiej, niemieckiej i amerykańskiej, opartych na użyciu szkła sproszkowanego. Kontrola przemiału i przesiewu w celu otrzymania jednostajnych ziaren,
   b) sposoby zastosowania do niektórych artykułów: butelek, szkła chemicznego, ampułek i t. d.
3. Odporność termiczna szkła.
   a) ogólna metoda określenia odporności termicznej szkła,
4. Odporność mechaniczna szkła.
   a) metody pomiarów i czynników, które powodują te lub inne rezultaty,
   b) interpretacja rezultatów.
5. Temperatury chłodzenia: określenie zjawiska chłodzenia i związek tegoż z temperaturą zmiękczenia szkła, stosunek chłodzenia do lepkości szkła.

Grupa III. — Materjały ogniotrwałe, opałowe i piece
1) Próby bloków do basenów. 2) Własności form i wymiary bloków, 3) Nomenklatura i opracowanie wzorów, dotyczących wydajności, 4) Chłodzenie i izolacja pieców, 5) Prądy konwekcyjne w piecach wannowych.

Grupa IV — Produkcja szkła, jego formy i zdobnictwo
1) Specjalne metale i ich stopy, używane przy produkcji szkła, 2) Kształty szkła do użytku domowego, a produkowane przez maszyny automatyczne, 3) Stosowanie piaskownic do zdobie-

nia szkła, 4) Malarstwo na szkle z r. 1800 (sprawozdania angielskie i niemieckie), 5) Przykłady, obrazujące rozwój współczesnego zdobnictwa szkła w Niemczech, 6) Zwiedzenie Muzeum Brytyjskiego i Muzeum Wiktorji i Alberta.

Na Kongresie reprezentowane będą następujące państwa: Anglja, która odgrywa rolę gospodarza, Belgja, Czechosłowacja, Francja, Japonja Niemcy, Sowiety, Włochy, Stany Zjednoczone, oraz Polska, którą reprezentować będzie delegat Związku Hut Szklanych w Polsce, p. inż. Juljusz Pinkus.

Nowości techniczne.

(Przegląd prasy technicznej).

Z XIX Zjazdu Niemieckiego Towarzystwa Technologji Szkła.

(Deutsche Glastechnische Gesellschaft)

W dalszym ciągu podajemy skróty niektórych referatów, mających znaczenie ogólne, wygłoszonych na posiedzeniu Niemieckiego Towarzystwa Technologji Szkła w dniu 14 stycznia r. b.:

Działanie kwasu bornego i jego soli na jakość szkła stołowego wygłosili: prof. dr. inż. W. Eitel i dr. inż. A. Dietzel.

Referenci omówili sprawę działania na szkło niewielkich ilości kwasu bornego. Przypadkowe spostrzeżenia uczynione w hutach Fourcault doprowadziły do następujących wniosków: jeśli dodamy do gotowego namiaru (szychty) 1% boraksu, nie zmieniając składowych części namiaru, następuje systematyczna zniżka temperatury topliwości szkła w granicach 10^0 na każde 0,1% B_2O_3. Odpowiednio do tego zmieniają się i inne właściwości szkła, powiększa się wydajność pieca i następuje lepsze rafinowanie szkła. Wiadomo, że przez dodanie do szkła 1% boraksu powiększa się chemiczna odporność szkła, jednak w danym wypadku przez dodanie 1% boraksu — odporność szkła nie powiększyła się Inny wynik osiąga się, gdy B_2O_3 zostaje wprowadzony do namiaru (szychty) wzamian zasad. Nie następuje wprawdzie wtedy zniżka temperatury topliwości szkła, ani też zniżka lepkości — szkło nabywa jednak własności wyższej odporności chemicznej.

Wady techniczne przy fabrykacji szkła wygłosili — dr. inż. A. Dietzel i prof. dr. inż. L. Springer.

a) Szkło kamieniste.

Referenci uważają za konieczne sporządzanie tablic, obejmujących wszystkie cechy charakterystyczne kamieni najróżniejszego pochodzenia w szkle i oznaczanie pochodzenia tych kamieni.

FA Niemieckiego Tow. Technologji Szkła poleciło referentom opracować takie tablice.

b) Szliry.

Należy również zebrać wszystkie materjały, celem ostatecznego opracowania kwestji powstawania szlirów i opracować metody zwalczania i uniknięcia ich w szkle.

c) Pęcherze w szkle.

Pęcherze w szkle mogą być podzielone na dwie główne grupy 1) pęcherze, powstałe przy topieniu szkła z dalszym podziałem na pęcherze od zasad, powstałe od materjałów ogniotrwałych, pęcherze od tlenków żelaza i od tlenków metali, i 2) pęcherze, powstałe przy wyrobie szkła z dalszym podziałem na pęcherze powietrzne, od ognia i powstałe przy dalszej przeróbce szkła na palnikach i t. d. Referenci wskazali metody, określające rozpoznanie wszystkich rodzajów pęcherzyków w szkle.

K r o n i k a.

Walne Zgromadzenie Członków Związku Hut Szklanych w Polsce.

W dniu 4 maja 1936 r. odbyło się Doroczne Walne Zgromadzenie Członków Związku Hut Szklanych w Polsce, w lokalu Związku w Warszawie, przy ul. Traugutta 3.

Obradom przewodniczył prezes Związku p. W. Smyjewski.

Po odczytaniu sprawozdania z działalności Związku za rok 1935 przez dyrektora Związku p. A. Tarwida, oraz protokółu Komisji Rewizyjnej, jak również bilansu i rachunku strat i zysków przez członka Komisji Rewizyjnej p. W. Wilkoszewskiego, Walne Zgromadzenie zatwierdziło bilans, rachunek strat i zysków i udzieliło ustępującej Radzie absolutorjum. Przedłożony przez Radę preliminarz na rok 1936 został również przez Walne Zgromadzenie zatwierdzony.

Na członków Rady wybrani zostali przez aklamację pp.: J. Birenbaum, R. Chrystman, K. A. Kamiński, mec. H. Lewy-Lasota, Z. Renglewski, W. Smyjewski, inż. Z. Sowiński i B. Stolle ponownie oraz p. D. Chazan po raz pierwszy.

Do Komisji Rewizyjnej wybrani zostali przez aklamację pp.: prof. M. Brandt W. Wilkoszewski, inż. J. Pinkus i K. Klimczak.

Do Komisji Reklamacyjnej ponownie wybrani zostali przez aklamację pp.: R. Chrystman, K. A. Kamiński, mec. H. Lewy-Lasota, Z. Renglewski, W. Smyjewski, inż. Z. Sowiński.

Na przewodniczących poszczególnych grup wybrano przez aklamację: z grupy taflowej — pp. R. Chrystmana, W. Smyjewskiego, z grupy białoszklarskiej — pp.: mec. Lewego-Lasotę, B. Stollego; z grupy butelkowej pp.: J. Birenbauma i inż. J. Pinkusa.

Po przeprowadzeniu wyborów rozpatrzono i zatwierdzono projekt zmodyfikowania Statutu Związku z zastosowaniem wymagań znowelizowanej ustawy o prawie przemysłowem. Statut zatwierdzono 40 głosami przeciw 6.

W dalszym ciągu zebrania, po omówieniu sprawy strajku w Hutach Szklanych J. Stolle „Niemen", Walne Zgromadzenie uchwaliło przesłać do Ministerstw: Przemysłu i Handlu oraz Opieki Społecznej następującą rezolucję:

„Walne Zebranie Związku Hut Szklanych w Polsce, po rozważeniu sytuacji w przemyśle szklanym, szczególnie strajków okupacyjnych wewnętrznych, czy zewnętrznych w hutach, terorystycznych ataków żywiołów wywrotowych na spokojnych pracowników, którzy pracy porzucić nie chcą, stwierdza, że stan obecny przemysłu szklanego jest wysoce zagrożony, że bezczynność miejscowych władz bezpieczeństwa doprowadza do ruiny kwitnące niegdyś przedsiębiorstwa, że czas najwyższy, aby odkładana tak długo organizacja tej branży weszła jak najprędzej na porządek dzienny obrad czynników miarodajnych".

Pozatem wobec wniesienia przez Rząd do Sejmu projektu ustawy o umowach zbiorowych pracy, zebrani postanowili nie zawierać indywidualnych umów z robotnikami przez poszczególne huty, bez uzgodnienia treści tych umów ze Związkiem Hut Szklanych. Do opracowania projektu umów zbiorowych do istniejącej Komisji Hut Apteczno-Perfumeryjnych w osobach pp.: inż. A. Dobrzańskiego, inż. S. Henneberga, K. Klimczaka, K. A. Kamińskiego, inż. J. Pinkusa postanowiono dokooptować pp.: L. Cüstersa, B. Jakuszewskiego, Okoniewskiego i inż. Wł. Skrzypińskiego. — Z grupy białoszklarskiej wybrano pp.: R. Chrystmana, inż. Z. Sowińskiego i B. Stollego; z grupy taflowej — a) ręczna — pp. Z. Renglewskiego i Silbersteina, b) maszynowa — pp. W. Smyjewskiego i R. Chrystmana; z grupy butelek monopolowych pp.: D. Chazana, J. Łapidusa i Z. Renglewskiego.

Wobec ukończenia działu przemysłu szklanego w Muzeum Przemysłu i Techniki w Warszawie postanowiono wyasygnować sumę zł. 1000.— tytułem subwencji.

Wobec braku wniosków, posiedzenie zakończono o godzinie 20-ej.

Zatrudnianie uczniów przemysłowych a podatek przemysłowy.

W związku z przepisami art. 8 p. 5 ustawy o państwowym podatku przemysłowym Min. Skarbu okólnikiem z dn. 28. III. 1936 r. L. D. V 35901/4/35 wyjaśniło, że nie należy uważać za najemne siły pomocnicze uczniów przemysłowych, o ile są oni zatrudnieni z zachowaniem wymogów art. 116 prawa przemysłowego, ponieważ zgodnie z przepisami cytowanego prawa stanowisko takich uczniów w zakładzie przemysłowym jest oparte nie na umowie najmu pracy, lecz na umowie nauczania, i są oni wyraźnie przeciwstawieni pracownikom przemysłowym. Wobec powyższego ust. 2 § 51 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym traktujący ucznia przemysłowego jako siłę obcą, będzie miał zastosowanie jedynie w tych przypadkach, jeżeli uczeń taki będzie zatrudniony bez zachowania wymogów cytowanego artykułu prawa przemysłowego. Wyjaśnienia niniejsze stosowane będą do wszystkich nieprawomocnych wymiarów państwowego podatku przemysłowego od obrotu.

Zarazem Min. Skarbu zwróciło uwagę na postanowienia art. 125 prawa przemysłowego i poleciło, aby w przypadkach, przewidzianych w tym artykule, a stwierdzonych przy lustracji — urzędy skarbowe zwracały się do właściwych władz przemysłowych.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu uchyliło okólnik z dn. 9. III. 1933 r. L. D. V 54735/4/33, ponieważ kwestje, poruszane w 2 ostatnich ustępach tego okólnika, normuje omawiany okólnik, a pozostałe postanowienia zawarte są obecnie w §§ 83, 84, 100 i 102 rozporządzenia wykonawczego do ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

W sprawie umów o naukę w przemyśle.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło sprawę niezawartych pisemnie umów o naukę w przemyśle w sposób następujący:

Według art. 116 ust. 1 prawa przemysłowego „warunki, tyczące się nauki, winny być w ciągu 4 tygodni po rozpoczęciu nauki ustalone umową pisemną". Brak zatem ustalenia odnośnych warunków w terminie i na piśmie stanowi niewątpliwie przekroczenie powyższego przepisu, za które należy pociągać przemysłowców (pryncypałów) do odpowiedzialności karnej z art. 126 prawa przemysłowego.

Ze względu na całokształt stosunków uczniowskich Ministerstwo Przemysłu i Handlu kładzie wielki nacisk na to, aby władze przemysłowe nie dopuszczały do zaniedbywania przez przemysłowców zawierania z uczniami przemysłowymi umów pisemnych.

Taksa za czynności komorników.

W Dzienniku Ustaw R. P. z dn. 6 maja 1936 r. Nr. 35 poz. 277 ukazało się rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości o taksie za czynności komorników. W myśl rozporządzenia komornik pobiera za swe czynności opłaty oraz należność na pokrycie wydatków. Opłata jest stosunkowa lub stała, przyczem wysokość opłaty stosunkowej zależna jest od wartości roszczenia, obliczonego wraz z odsetkami, kosztami i innemi należnościami. Komornikowi należy się w całości zwrot wszelkich wydatków gotówkowych.

Rozporządzenie weszło w życie z dn. 20 maja b. r.

Stan zatrudnienia w hutach szklanych.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Wiadomości Statystycznych) w hutach szklanych zatrudnionych było ogółem w miesiącu marcu r. b. 11.469 robotników, wobec 10.453 robotników w marcu 1935 roku.

XVI. Międzynarodowe Targi Wschodnie

odbędą się we Lwowie w czasie od 5-go do 15-go września 1936 r. Udział w Międzynarodowych Targach Wschodnich ułatwi rozszerzenie zbytu, nawiązanie stosunków handlowych z nowymi odbiorcami oraz umożliwi przeprowadzenie doskonałej propagandy dla wyrobów wśród sfer kupieckichi najszerszych warstw społeczeństwa.

Ustabilizowanie warunków na rynku szkła okiennego.

Rynek szkła okiennego w czerwcu odczuł pewną zwyżkę cen, pozostającą w związku z wycofywaniem różnych konkurencyjnych marek, które dezorjentowały ostatnio konsumenta, nie wiedzącego, jakim gatunkiem szkli swoją budowę. Było to szkło niesortowane, najgorszego gatunku, a wypuszczały go huty, przyciśnięte konkurencją drobnych hut, zalewających rynek podobnym towarem. Naturalnie większość naszych szklarzy, goniących za niską ceną bez względu na gatunek i dobroć szkła, wmawiać poczęła w konsumenta, że to jest jedyne szkło budowlane w Polsce, że lepszego huty nie wyrabiają, co jest oczywiście nieścisłe. Za normalne szkło budowlane był i jest uważany zawsze gatunek III i ceny tego gatunku są miarodajne. Na podrzędniejsze budowle używa się gatunek IV, który huty w miarę posiadania dostarczają.

Podejmowano się robót tem najgorszem szkłem nawet tam, gdzie żądano „czystego szkła lagrowego" bez skaz i pęcherzy. Ten stan rzeczy wywoływał masę reklamacyj i utyskiwań na szkło krajowe.

Huty zdecydowały się na powrót do normalnych gatunków: III i IV, których wagonowa cena wynosi loco huta zł. 2.16 netto za 1 m. kw. pasów III gatunku i zł. 1.95 za 1 m. kw. pasów IV gatunku. W miarę zapasów huty dają jeszcze część t. zwanej marki „K", o której wyżej mowa.

Powrót do normalnego sortowania szkła okiennego gatunkowego przez huty wskazuje na pewną stabilizację na tym odcinku, której znowu zagrażając perjodyczne strajki w hutach.

Import—Eksport.

Nowy tryb postępowania przy opinjowaniu podań o pozwolenia przywozu.

Podania o pozwolenia na przywóz towarów zawierają m. in. rubrykę „wartość w złotych (cena fakturowa franco granica)". Rubryka ta nie była jednak jak dotąd dokładnie wypełniana przez importerów.

Obecnie z polecenia Ministerstwa Przemysłu Handlu rubryka ta, począwszy od dnia 18 b. m., podlegać będzie kontroli organizacyj opinjujących podania o pozwolenia przywozu, przyczem *wartość przywożonego towaru w złotych ma odpowiadać cenie fakturowej franco granica polska.*

Centralny Związek Przemysłu Polskiego, który należy do szeregu organizacyj opinjujących podania o pozwolenie przywozu ustalił postępowanie przy kontrolowaniu, czy dane zawarte w tych podaniach w rubryce „wartość w złotych (cena fakturowa franco granica)" odpowiadają rzeczywistej wartości danego towaru franco granica polska.

Importer zgłaszający się z podaniem o pozwolenie przywozu winien przedłożyć z reguły fakturę na daną tranzakcję przywozową (faktura pro forma, kontrakt i t. p.) ponadto *oryginalną starą fakturę z jednym odpisem, dotyczącą ostatniej tranzakcji importowej, dokonanej takim samym towarem przez importera przed dniem 26 kwietnia r. b. (data wejścia w życie ograniczeń dewizowych).*

Oryginał tej starej faktury zwrócony będzie importerowi bezpośrednio po sprawdzeniu zgodności odpisu, dzięki czemu ponowne przedstawianie oryginalnej starej faktury, gdy importer sprowadzać będzie następnie taki sam towar — nie będzie wymagane.

2. O ile towar fakturowany jest inaczej, aniżeli cif port polski lub franco granica polska, pożądane jest, by importer we własnym interesie dostarczył danych, jakiemi rozporządza, celem udowodnienia wysokości kosztów (w szczególności transportu, ubezpieczenia, spedycji i t. p.), które dodane do wartości fakturowej, pozwolą ustalić i skontrolować wartość towaru franco granica polska. Dostarczenie tych danych przez samego importera pozwoli uniknąć zwłoki, jaka mogłaby nastąpić, gdyby ustalenie tych danych wymagało specjalnego wywiadu np. odwoływania się do organizacyj transportowych.

W wypadku, gdy podanie o pozwolenie przywozu dotyczy towaru notowanego na zagranicznych giełdach towarowych, zwłaszcza zaś towaru będącego przedmiotem notowań cen światowych, importer, rozporządzający temi danemi powinien je przedłożyć w celu ułatwienia i przyśpieszenia kontroli. Będzie to szczególnie ważne w wypadkach wzrostu cen zagranicznych, który nastąpił po dniu 26 kwietnia r. b., a więc wówczas, gdy faktura na ostatnią z przed tej daty będzie znacznie odbiegała od ceny deklarowanej w podaniu o nowy przywóz.

Importerzy mogą zaopatrywać się zawczasu w poświadczenia kompetentnej organizacji branżowej, co może ułatwić i przyspieszyć kontrolę, o której mowa.

Nowy tryb postępowania przy opinjowaniu podań o pozwolenia przywozu spowodowany został reglamentacją dewiz i stosowany jest od dnia 18 maja rb.

W sprawie udzielania pozwoleń na przywóz towarów.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja b. r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 280), które objęło zakazami przywozu również towary wymienione w wykazie Nr. 2 (wykaz Nr. 2 obejmuje towary wolne od cła lub do których stosuje się cło zniżone na podstawie zaświadczenia Izb Przem.-Handlowych, rozporządzenia z dnia 29. IV. 1936 r. o zniżkach celnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 269), wydane zostały w Ministerstwie Przemysłu i Handlu wewnętrzne zarządzenia, aby pozwolenia na przywóz tych towarów udzielane były w trybie specjalnie przyśpieszonym.

Świadectwa pochodzenia dla towarów importowanych do holenderskich posiadłości.

Ogłoszone ostatnio rozporządzenie wprowadziło obowiązek dołączania świadectw pochodzenia dla wszystkich towarów importowanych do Curaçao.

Świadectwo takie winno być sporządzone przez Izbę Przemysłowo - Handlową według wzoru Nr. 3 i poświadczone przez Konsulat Holenderski (Konsulat

Holenderski w Warszawie, ul. Czackiego 9; Konsulat Generalny Honorowy w Gdańsku, Langermarkstr. 9/II; Konsulat Honorowy w Krakowie, ul. Biskupia 7; Konsulat Honorowy we Lwowie, ul. Mickiewicza 10; Wicekonsulat Honorowy w Gdyni, ul. Centralna, „Ackermans van Haaren"; Wicekonsulat Honorowy w Łodzi, ul. Kopernika 40).

Zmiana siedziby Centralnej Komisji Przywozowej.

W związku ze znacznem rozszerzeniem reglamentacji przywozu i związanego z tem wzrostu prac Centralnej Komisji Przywozowej, biuro C. K. P. w gmachu Ministerstwa Przemysłu i Handlu zostało przeniesione do nowego lokalu przy ul. Krakowskie Przedmieście 47/49.

Ulgi celne.

W „Dzienniku Ustaw R. P." Nr. 34, poz. 269 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 kwietnia 1936 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu: oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła. Rozporządzenie to utrzymuje w dalszym ciągu podział towarów, korzystających ze zniżek i zwolnień celnych, na 3 kategorje: wykaz Nr. 1, obejmujący towary, korzystające ze zniżek celnych za pozwoleniem Ministra Skarbu, wykaz Nr. 2, obejmujący towary, korzystające ze zniżek na podstawie zaświadczeń Izb Przemysłowo-Handlowych i wykaz Nr. 3, obejmujący towary, korzystające ze zniżek automatycznie, bez jakichkolwiek zaświadczeń. Listy towarów, korzystających ze zniżek i zwolnień celnych zostały w zasadzie powtórzone z poprzedniego rozporządzenia, wygasłego dn. 30 kwietnia r. b. (patrz „Przemysł Szklany" Nr. 11—12/1935 r. str. 92).

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 maja i obowiązuje do dnia 31 października 1936 r.

W sprawie eksportu do Turcji.

Polskie Towarzystwo Handlu Kompensacyjnego wydało „Tymczasowe informacje dla Eksporterów towarów polskich do Turcji". Okólnik ten zawiera przepisy o wywozie do Turcji w ramach Polsko-Tureckiego Układu Kontyngentowego oraz Umowy Rozrachunkowej z dnia 2 kwietnia 1936 r.

Okólnik oraz odnośne druki mogą zainteresowani otrzymać w Polskiem Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego, Warszawa, ul. Moniuszki 10,

---

Zwrot podatku obrotowego przy wywozie z Czechosłowacji.

Rząd czechosłowacki przygotowuje rozporządzenie o zwrocie podatku obrotowego przy eksporcie i przy niektórych dostawach wewnętrznych.

Jako nowość zostanie uznane prawo eksportera do zwrotu podatku obrotowego, podczas gdy dotychczas zależało to od decyzji Ministerstwa Finansów. Również ustalenie stałych stawek zwrotu ułatwi eksporterowi kalkulację ceny wywozowej. Zwrot podatku obrotowego zostanie rozszerzony także na nowe artykuły, jak kamionka, kable elektryczne, artykuły skórzane wywożone z bronią, oraz celuloza.

Proponowane stawki zwrotu podatku obrotowego od szkła wynoszą 1,25% ad valorem.

Podwyżki ceł na Litwie.

Od dnia 28 marca r. b. podwyższone zostały cła dla dużej liczby towarów. M. in. podwyższono cło od niektórych wyrobów szklanych.

Reglamentacja przywozu w Rumunji.

Na listę towarów reglamentowanych zostały włączone od dn. 16 kwietnia r. b. niektóre towary m. in. szkło optyczne.

Projekty rewizji taryfy celnej we Włoszech.

Włoski dziennik handlowy „Il Sole" podaje wiadomość o zamierzonej całkowitej rewizji włoskiej taryfy celnej i rozpoczęciu w związku z tem prac przygotowawczych przez poszczególne organizacje syndykalistyczne, mających na celu przedstawienie modyfikacyj w dotychczasowej taryfie zależnie od interesów reprezentowanych branż.

Możliwości eksportowe.

Firma austrjacka „Bau-, Portal und Kunstglaserei Gebrüder Paar, Wien, XXI., Wurmbrandgasse 3" zwróciła się do Izby Handlowej Polsko-Austrjackiej o podanie jej do fabryk wyrobów szklanych wszelkiego rodzaju, zainteresowanych w oddaniu przedstawicielstwa na Austrję.

Huty zainteresowane winny zwrócić się do Związku Hut Szklanych, który w razie potrzeby będzie mógł uzyskać pewien kontyngent na wwóz wyrobów szklanych do Austrji.

Szkło i porcelana. Firma w Argentynie interesuje się importem szkła z Polski P/13350/63/Ż.

Firma P. J. Rumbea Diaz, Guayaquil — Ecuador pragnie otrzymać przedstawicielstwo polskiej huty szklanej. Firma ta dysponuje specjalnym działem *propagandy*, posiada różne przedstawicielstwa oraz własne oddziały w swoim kraju.

Rozliczenia za otrzymany do sprzedaży towar, następowałyby w dolarach U. S. A. Zainteresowane Huty zechcą skomunikować się bezpośrednio z powyższą firmą, która prosi o prowadzenie korespondencji w języku angielskim.

Firma podaje kilkanaście referencyj, które znajdują się w Redakcji naszej do przejrzenia.

WSKAZÓWKI TECHNICZNE ODNOŚNIE WYPEŁNIANIA KOMPLETU „ZGŁOSZENIE WYWOZOWE".

Zgłoszenie wywozowe, które eksporter wypełnia celem uzyskania zaświadczenia walutowego w Polskiem Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego ewent. w jego delegaturach przy Izbach Przemysłowo - Handlowych lub w organizacjach gospodarczych, upoważnionych do doręczania zaświadczeń walutowych, stanowi str. 1-szą 5-cio kartkowego kompletu.

Eksporter wypełnia ten komplet sam (o ile możności na maszynie) w ten sposób, że treść wypisywana na egz. I odbija się odpowiednio na dalszych kartkach.

Eksporter wypełnia wszystkie 9 rubryk egzemplarza I („Zgłoszenie wywozowe"), w rubryce 1 należy podać nazwisko lub firmę oraz dokładny adres eksportera. Za eksportera uważa się osobę, która spodziewa się otrzymać należność z zagranicy w związku z eksportem i jest zobowiązana do zaofiarowania należności do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu.

W rubryce 2 należy podać nazwą towaru, o ile możności ściśle z podaniem gatunku, aby urząd celny mógł zidentyfikować wysyłany towar. Urząd celny dokona odprawy tylko wówczas, gdy będzie istniała zgodność pomiędzy zgłoszeniem towaru do odprawy a określeniem towaru w „Zaświadczeniu walutowem". O ile określenie towaru jest tak skomplikowane, że nie może zmieścić się w rubryce 2, wówczas należy załączyć 2 odpisy faktury, z których jeden pozostaje wraz z oryginałem „Zgłoszenia wywozowego" w organizacji doręczającej zaświadczenie, a drugi załącza się do „Zaświadczenia walutowego" celem przedstawienia urzędowi celnemu.

W rubryce 3 eksporter podaje ilość towaru, co ma znaczenie dla urzędu celnego i dla kontroli cen.

W rubryce 4 eksporter podaje cenę jednostkową. O ile wysyłka obejmuje różne gatunki towaru, należy do „Zgłoszenia wywozowego" dołączyć odpis faktury.

W rubryce 5 wartość wg. faktury w walucie fakturowej. O ile należność, której eksporter oczekuje z zagranicy, jest wyższa lub niższa od faktury (np. kalkulacja cif port zagranicznego obszaru celnego lub fob portu polskiego obszaru celnego), wówczas należy podać w nawiasie faktycznie spodziewaną sumę należności.

W rubryce „uwagi" należy wyjaśnić różnicę pomiędzy wartością fakturową a wartością spodziewaną w dewizach z zagranicy.

W rubryce 6 należy podać umówiony z odbiorcą termin płatności. O ile wywóz nie ma charakteru terminowej sprzedaży, a jest wysyłką na skład konsygnacyjny, w komis, na skład wolnocłowy i t. d., wówczas należy to zaznaczyć w tej rubryce lub dać inne objaśnienie w rubr. „uwagi".

W rubryce 7 eksporter podaje sposób i walutę zapłaty. O ile zapłata następuje nie w dewizach, a w inny sposób, należy opisać tę formę zapłaty w rubryce „uwagi". Ta inna forma pokrycia może znajdować uzasadnienie w obowiązujących przepisach dewizowych lub opierać się na specjalnych zezwoleniach Komisji Dewizowej. W tym ostatnim przypadku należy się powołać na nr. i datę takiego zezwolenia (załączyć odpis).

W rubryce 8 eksporter podaje kraj przeznaczenia. O ile towar wysyła się na skład, nie znając zgóry kraju przeznaczenia, należy podać kraj, w którym skład się znajduje. Tak więc np. przy wysyłce na skład do W. M. Gdańska należy podać w rubryce 8. „Wolne Miasto Gdańsk".

W rubryce 9 podaje się wszelkie wyjaśnienia i uzupełnienia do punktów poprzednich, tak jak o tem była mowa powyżej. Także w tej rubryce eksporter podaje otrzymane zaliczki.

Zgłoszenie wywozowe podpisuje i zaopatruje pieczątką eksporter.

Na oryginale organizacja doręczająca zaświadczenie notuje datę wydania, która odbija się na egz. IV (kopja Zgłoszenia wywozowego dla eksportera).

UWAGA: Celem umożliwienia powiązania poszczególnych stadjów postępowania w jednej tranzakcji wywozowej, objętej zaświadczeniem walutowem, cały komplet „Zgłoszenie Wywozowe" posiada ten sam nr. kolejny, na który należy się stale powoływać w korespondencji i przy rejestracji. Komplety „Zgłoszeń wywozowych" posiadają także rubrykę „serja"; komplety wydawane przez Związek Hut Szklanych w Polsce oznaczone są serją „48.—"

W SPRAWIE PRZYJMOWANIA ZGŁOSZEŃ WYWOZOWYCH I WYDAWANIA EKSPORTEROM ZAŚWIADCZEŃ WALUTOWYCH.

Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 2 lipca 1936 r. (Monitor Polski z dn. 4 lipca r. b. Nr. 153) uzupełniającem zarządzenie z dnia 15 maja r. b. (Monitor Polski z dn. 18 maja r. b. Nr. 116) — Związek Hut Szklanych w Polsce został włączony do liczby instytucyj, uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń wywozowych i wydawania eksporterom zaświadczeń walutowych (na wszelkie szkło i wyroby szklane).

Wobec powyższego komunikujemy, że przy wydawaniu zaświadczeń eksportowych będziemy załączali również druki zgłoszeń wywozowych i zaświadczeń walutowych.

Za druki obciążać będziemy rachunek WPanów u nas po gr. 50 od kompletu, którego pierwsza kartka jest koloru różowego (dla przesyłek o wartości wartości od 50 zł. do 200 zł.) i po zł. 1.— od kompletu, którego pierwsza kartka jest koloru zielonego (dla przesyłek o wartości ponad 200 zł.).

Wpływ dozoru technicznego na obniżenie składek ubezpieczenia wypadkowego.

W myśl nowej ustawy o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396 art. 221 i 22), pracodawca może wpłynąć *celowemi posunięciami organizacyjno-technicznemi na terenie swego zakładu pracy* — na wymiar składek na ubezpieczenie od wypadków.

Przepisy wykonawcze zawarte w rozporządzeniu M. O. S. z dnia 30.XII. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 29) wyjaśniają, na czem to polega. Zakład pracy zalicza się w zasadzie do *średniej klasy tej kategorji niebezpieczeństwa*, do której należy dana gałąź zatrudnienia. Klasa zaliczeniowa może być jednak obniżona, przyczem obniżka sięgać może 25 proc. klasy średniej, gdy niebezpieczeństwo wypadku lub choroby zawodowej w stosunku do przeciętnego jest mniejsze.

Najważniejsze okoliczności, przy których przyjmowane jest mniejsze niebezpieczeństwo, są następujące: gdy pracodawca prowadzi *systematyczną akcję zapobiegania* wypadkom gdy dba o *przestronność pomieszczeń robotniczych, celowość dróg komunikacyjnych i ratowniczych w obrębie zabudowań i urządzeń gdy wreszcie stosuje właściwe urządzenia ochronne*. Jeżeli np. stolarnia mechaniczna posiada dobrze działające urządzenia do odciągania trocin i pyłu, jeżeli przejścia między maszynami są dostatecznie szerokie, jeżeli lokal jest dobrze oświetlony i t. d., to stolarnia taka posiada wszelkie dane, aby uzyskać obniżkę składki.

PROGRAM DZIAŁANIA

Celem akcji bezpieczeństwa pracy winno być dążenie do stworzenia, na terenie każdego zakładu, *warunków pełnego bezpieczeństwa pracy i to zarówno w odniesieniu do bezpośrednio wykonywanej pracy człowieka, jako też grożącej niebezpieczeństwem dla otoczenia pracy maszyny oraz wzbudzenia wśród ogółu pracujących poczucia ochrony własnej i ochrony współtowarzyszy.*

Do osiągnięcia powyższego celu prowadzi należycie zorganizowana i systematyczne prowadzona *służba bezpieczeństwa pracy*, której *program działania* opiera się na następującym podziale:

I. DZIAŁ ORGANIZACJI I ZABEZPIECZEŃ.

a) Ustalenie i wprowadzenie racjonalnych urządzeń technicznych w kierunku oświetlenia wentylacji, ogrzewania, przestronności i czystości pomieszczeń roboczych, celowości dróg komunikacyjnych i ratowniczych, sposobów wzajemnego rozplanowania budynków i urządzeń, w obrębie odnośnego zakładu pracy.

b) należyte zebezpieczenie maszyn, urządzeń i przyrządów,

c) racjonalne zorganizowanie, bez zbytnich przerostów, transportu fabrycznego i czynności ładunkowych,,

d) organizowanie każdej, na terenie zakładu, nowopoczynanej pracy, na zasadach bezpieczeństwa i pouczanie zatrudnionego personelu o bezpiecznem jej wykonywaniu.

e) metodyczne stosowanie i kontrola stosowania ochron indywidualnych potrzebnych przy wykonaniu pewnych rodzajów pracy,

f) opracowywanie lokalnych instrukcyj, przepisów bezpieczeństwa, napisów ostrzegawczych i propagandowych ulotek.

II. *DZIAŁ PROPAGANDY...*

a) Ustalenie sposobów racjonalnego prowadzenia propagandy oraz celowego rozmieszczania na terenie zakładu pracy przepisów ostrzeżeń, plakatów i haseł bezpieczeństwa,

b) ustalenie sposobów kolportażu wydawnictw propagandowych.

c) założenie i utrzymanie podręcznej bibljoteki wydawnictw z dziedziny bezpieczeństwa pracy,

d) prowadzenie „skrzynki pomysłów",

e) organizowanie działalności oświatowej przez odczyty, pogadanki, filmy i t. d.

III. DZIAŁ SANITARNY.

a) *Organizowanie systematycznych badań lekarskich osób pracujących,*

b) organizowanie *i wykonanie w razie wypadku akcji pierwszej pomocy,*

c) rozmieszczanie oraz kontrola apteczek i sprzętu ratowniczego,

d) szkolenie personelu w udzielaniu pierwszej pomocy,

e) prowadzenie księgi ewidencji wypadków i statystyki wypadków,

f) zakładanie na terenie zakładu szatni, umywalni, natrysków. propagowanie utrzymania czystości i ewentualne organizowanie ośrodków dożywiania.

IV. DZIAŁ OCHRONY PRZECIW-POŻAROWEJ I GAZOWEJ.

a) Organizacja straży pożarnej i ochrony przeciwgazowej,

b) rozmieszczenie i kontrola sprzętu ratowniczego,

c) szkolenie stałego personelu i pouczanie całej załogi o sposobach ochrony przeciw-pożarowej i gazowej.

OGÓLNE WSKAZANA ORGANIZACYJNE.

Powyżej przedstawiony program maksymalny winien być stosowany w całości lub częściowo zależnie od rozmiaru i możności, odnośnego zakładu pracy oraz rozwoju akcji, przyczem nieodzownym warunkiem wydajności akcji jest utrzymanie:

a) kontaktu z właściwą Inspekcją Pracy w sprawach uzgodnienia wydawanych lokalnie przepisów i instrukcyj, stosowanie metod racjonalnej organizacji pracy, higjeny pracy i sposobów zabezpieczeń,

b) kontaktu z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w kierunku uzgadniania problemów organizacyjnych akcji bezpieczeństwa, prowadzenia ksiąg ewidencji wypadków i statystyki wypadkowej, pozatem — w celu uzgodnienia wysokości składki wypadkowej od istotnego stopnia bezpieczeństwa — *przeprowadzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych badań systematyczności prowadzenia akcji i trwałości je wyników,*

c) kontaktu z Instytutem Spraw Społecznych odnośnie do wydawnictw i akcji propagandowej.

W tym celu *zakłady pracy* względnie *zrzeszenia prowadzące zastępczo na terenie pracy swoich członków akcję bezpieczeństwa obowiązane są do składania* właściwej Inspekcji Pracy i Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, *półrocznych sprawozdań z przebiegu akcji oraz przedkładania regulaminu czynności komórki, wykonującej służbę bezpieczeństwa pracy.*

Służba bezpieczeństwa pracy może być wykonywaną:

a) *bezpośrednio* przez organy administracji odnośnego zakładu pracy,

b) przy pomocy odrębnych komórek działających jako *„Koła bezpieczeństwa pracy",*

c) *przez zrzeszenia zawodowe na terenie pracy swoich członków.*

A. *Organizacja służby bezpieczeństwa pracy, wykonywana bezpośrednio przez organy administracji.*

W obrębie administracji technicznej zakładu pracy tworzy się komórka organizacyjna jako *„Służba bezpieczeństwa pracy"*, działająca — z upoważnienia dyrekcji zakładu pracy i pod jej bezpośrednim nadzorem, — na podstawie osobnego regulaminu i w myśl przedstawionego w części 1-szej programu działania.

Zależnie od wielkości zakładu pracy *„Służbę bezpieczeństwa" wykonuje* bądźto osobny personel, bądźteż jako czynność dodatkową, personel istniejący, przyczem w każdym przypadku *„Służba bezpieczeństwa" powinna organizacyjnie wykazywać cechy odrębności.*

W skład „Służby bezpieczeństwa" wchodzą: kierownik „Służby bezpieczeństwa", oraz *personel pomocniczy.*

Kierownik prowadzi osobiście *lub nadzoruje wszystkie czynności powyższej „Służby"* przy pomocy dodanego mu personelu oraz przy współpracy kierowników oddziałów, majstrów i przodowników. Kierownik organizuje cały aparat służby bezpieczeństwa na zasadach celowości i systematyczności pracy, posiada prawo wglądu we wszelkie szczegóły czynności wykonywanych na terenie zakładu pracy, daje inicjatywę i posiada prawo ingerencji. W pracy swojej powinien kierownik powodować się zawsze koniecznością *uzgodnienia postulatów bezpieczeństwa i produkcji, powinien bezwarunkowo unikać na tem tle kolizyj, które dla akcji bezpieczeństwa stanowią czynnik destrukcyjny.* W większych zakładach pracy i w mia-

rę wyodrębiania czynności, kierownik prowadzi osobiście tylko „*dział organizacji i zabezpieczeń*", dla innych działów jest organem nadzorczym. *Kierownik winien czuwać w każdym rodzaju pracy nad usuwaniem wszelkich możliwości wypadków i winien w tym kierunku stosować potrzebny rygor.* W razie ewentualnego wypadku, który zdarzy się na terenie zakładu pracy, *kierownik służby bezpieczeństwa ustala bezzwłocznie przyczyny wypadku i sposoby zapobiegania na przyszłość. Okoliczności powyższe powinne być podane do wiadomości całej załogi pracującej.* Z racji spełnianych funkcyj winien kierownik zapoznać się całokształtem zagadnienia bezpieczeństwa pracy, stosowanego w kraju i zagranicą, śledziś rozwój tej dziedziny i w miarę możności przystosować zdobycze na tem polu do własnej akcji.

Ze względów na ważność zadań kierownika, czynność ta winna być powierzaną osobie posiadającej duże doświadczenie zawodowe i wszechstronnie obeznanej z całą działalnością odnośnego zakładu pracy.

Personel pomocniczy należy ustalać w zależności od zakresu wykonania poszczególnych czynności programu i rozwoju prowadzącej akcji. Wskazanem jest, zwłaszcza w większych zakładach pracy, podział czynności uskuteczniać zgodnie z podziałem programu. Czynności zatem przewidziane w dziale propagandy winna spełniać osoba posiadająca charakter sekretarza, którego zadaniem jest skierować baczną uwagę na zainteresowanie bezwzględnie wszystkich pracujących problemami akcji bezpieczeństwa i dążyć do wzbudzenia wśród ogółu załogi koniecznego poczucia nietylko własnej *samoobrony przed wypadkami lecz również obrony współtowarzyszy.* W tym kierunku bardzo ważny czynnik propagandowy stanowi „*skrzynka pomysłów*", *której zadaniem jest stworzenie możności wypowiadania się całej załogi pracującej, w zagadnieniach bezpieczeństwa pracy, przyczem pomysły wartościowe powinny być w jakikolwiek sposób honorowane i ile możności realizowane.*

Dział sanitarny w zasadzie powinien prowadzić lekarz. W zakładach pracy nie posiadających własnego lekarza, czynności tego działu muszą być w znacznym stopniu uszczuplone i przystosowane raczej tylko *do należytej organizacji pierwszej pomocy w razie wypadku, prowadzenia księgi ewidencji wypadków i statystyki.*

Dział *ochrony przeciwpożarowej i przeciwgazowej* posiada odrębną organizację zazwyczaj tylko w większych zakładach pracy, w mniejszych zakładach pracy funkcje tego działu redukują się z koniecznościami rzeczy, tylko do posiadania niezbędne potrzebnych urządzeń i zabezpieczeń, perjodycznych kontroli stanu tychże i poczucia personelu o zachowaniu się w odpowiedniej okoliczności.

B. Organizacja służby bezpieczeństwa pracy, wykonanej przez „Koła bezpieczeństwa pracy".

Powyższą metodę organizacji można stosować w większych zakładach pracy, w których istnieją mniej lub więcej samoistne oddziały. Metoda ta polega na utworzeniu w łonie zakładu pracy odrębnej komórki organizacyjnej, jako „*Koła bezpieczeństwa pracy*".

Do zadań „Koła" należy:

1) organizowanie i wykonywanie służby bezpieczeństwa pracy w myśl wyłuszczonego na wstępie programu działania,

2) kontrola nad wykonywaniem powyższej służby.

W skład „Koła" wchodzą:

1) członek dyrekcji zakładu pracy jako przewodniczący,

2) kierownik służby bezpieczeństwa pracy wraz z personelem pomocniczym

3) delegaci poszczególnych oddziałów zakładu pracy.

Koło pracuje na podstawie zatwierdzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych regulaminu, którego poniżej podany krótki zarys, może być odpowiednio do potrzeb i warunków odnośnego zakładu pracy zmieniony lub uzupełniony.

Członków „Koła" sprawujących czynności służby bezpieczeństwa mianuje na czas nieokreślony dyrekcja zakładu pracy, natomiast delegaci poszczególnych oddziałów, są na czas ściśle oznaczony w miarę uznania dyrekcji wybierani lub również mianowani, przyczem po upływie oznaczonego czasu zmienia się połowa delegatów. *Należy unikać pozostawiania tych samych delegatów na okres następny.*

ZARYS REGULAMINU PRACY „KOŁA".

1) Zebrania „Koła" dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne.

2) Zebrania zwyczajne zwołuje przewodniczący początkowo raz w miesiącu następnie w terminach dłuższych. Zebrania nadzwyczajne należy zwoływać jaknajrychlej po każdym poważniejszym wypadku, który zdarzy się na terenie zakładu pracy.

3) Na zebraniach zwyczajnych ustala się kierunek całej akcji i sposoby kontroli czynności „służby bezpieczeństwa pracy". Wydaje się decyzje w sprawach przedłożonych wniosków i ustala terminy wykonania zarządzeń „Koła". Na zebraniach nadzwyczajnych ustala się, na podstawie stwierdzonej przyczyny wypadku, sposoby zapobiegania podobnym wypadkom w przyszłości.

4) Przewodniczący „Koła" jako upoważniony członek dyrekcji zakładu, nadaje zarządzeniom „Koła" moc wykonalności i obowiązek stosowania, pozatem może uchylać zarządzenia „Koła", kolidujące z polityką gospodarczą zakładu pracy.

5) Uczestnictwo członków w zebraniach „Koła", które z reguły powinny odbywać się w godzinach normalnej pracy, jest obowiązkowe.

6) „Koło" prowadzi księgi protokółów, w której pomieszczać należy treść przebiegu każdego zebrania z wyszczególnieniem wydanych zarządzeń i ustalonych terminów wykonania. W każdym następnym protokóle winna być wzmianka, które zarządzenia i z jakich powodów nie zostały wykonane i jakie w tej sprawie powzięto następnie uchwały.

7) Dyrekcja zakładu pracy przedkłada w terminach półrocznych właściwemu Inspektorowi Pracy i Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, sprawozdania z działalności „Koła".

8) W zebraniach „Koła" może brać udział Inspektor Pracy i delegat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Podział czynności osób wykonujących służbę bezpieczeństwa pracy w myśl powyższej metody, oprzeć należy na zasadach wymienionych w poprzednim opisie z tem, że współudział delegatów winien być akcją czynną, mającą na celu przyczynienie się do zainteresowania bezpieczeństwem pracy całego zespołu pracowników. Przewidziana w podanym zarysie regulaminu okresowa zmiana delegatów jest właśnie czynnikiem szerzenia bezpośredniego zetknięcia się z akcją bezpieczeństwa pracy jaknajwiększej ilości pracujących, w założeniu jej propagandowego znaczenia.

UWAGI KOŃCOWE.

1) Przystosowanie organizacyjne.

a Wielkie zakłady pracy, w których istnieją oddziały odmiennej produkcji, stanowiące znaczniejszą i odrębną masę organizacyjną i organizujące akcję bezpieczeństwa pracy przy pomocy „Kół", mogą tworzyć „*Centralne koła bezpieczeństwa pracy*" i „*Koła oddziałowe*". „Koła oddziałowe" prowadzą własną służbę bezpieczeństwa *przystosowaną do lokalnych warunków i wykonywaną odrębnie bądźto dla wszystkich działów programu służby, lub jej niektórych fragmentów,* podczas gdy czynności pozostałe jako wspólne dla całego zakładu wykonują „*Koła centralne*". W tych zakładach pracy, wykonywanie służby bezpieczeństwa, wymaga przydziału osobnego personelu.

b) Mniejsze zakłady pracy nieposiadające oddziałów organizacyjnie odrębnych, przystosowują jedną z podanych powyżej metod organizacji w całości lub w fragmentach, przystosowanych w formie do własnych warunków. W tych zakładach organizacja służby bezpieczeństwa pracy nie wymaga przydziału osobnych osób i prowadzoną być może bez uszczerbku dla normalnych czynności przez osoby istniejącego personelu.

2) Korzyści wynikające z prowadzenia akcji pezpieczeństwa.

Celowo i systematycznie prowadzona akcja bezpieczeństwa pracy, poza doniosłem znaczeniem społecznem i państwowem, przysparza również znaczne korzyści materjalne. Zmniejszona bowiem ilość wypadków przy pracy, pociąga za sobą zmniejszenie potrzeby świadczeń . instytucyj. ubezpieczeniowych, a temsamem w przyszłości obniżenie wysokości składek ubezpieczenia wypadkowego. Obecnie zaś po stwierdzeniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych *systematyczności* prowadzenia akcji i *ustalaniu trwałych jej wyników, przysługuje zakładom pracy, na podstawie art. 222 ustawy o ubezpieczeniu społecznem i przepisów § 9 rozporządzenia Ministra Opieki społecznej z dnia 30.XII.1933, prawo do wydatnego obniżenia klasy niebezpieczeństwa, do której odnośny zakład pierwotnie został zaliczony.*

(przedruk z czasopisma „Bezpieczeństwo i Higjena Pracy" Nr. Nr. 1-2 i 3-4 — 1936 r.)

Wiadomości z zagranicy

AUSTRJA. Sytuacja w przemyśle szklanym.

Produkcja szkła taflowego powiększyła się i osiągnęła w r. 1935 1.000.000 m². Jakkolwiek zwiększenie produkcji jest bardzo nieznaczne w porównaniu z r. 1934 jest jednak wskaźnikiem stabilizacji produkcji szkła taflowego, która poczynając od roku 1930 stale się zmniejszała. W ciągu pierwszych 10 miesięcy 1935 r. Austrja wywiozła szkła taflowego za 430.000 sh., z czego połowę do Anglji. Produkcja szkła do aparatów elektrycznych w r. 1935 utrzymała się na poziomie 1934 r., ceny jednak, szczególnie dla towaru eksportowanenego nieco się zniżyły.

BELGJA. Regulowanie produkcji i zbytu.

Konsorcjum „Verreries et Flaconneries de Belgique", jako związek producentów flakonów zwróciło się do Ministerstwa Gospodarki Narodowej z wnioskiem o wprowadzenie ustawy, regulującej produkcję i zbyt w tej gałęzi przemysłu szklanego.

CZECHOSŁOWACJA. Kartel hut szkła stołowego.

Po długich pertraktacjach utworzony został kartel hut szkła stołowego, do którego przystąpiły wszystkie huty czechosłowackie.

DANJA. Zmniejszenie stawek celnych na butelki i żarówki elektryczne.

Rząd duński opracował kilka projektów, mających na celu zmniejszenie stawek celnych, między innemi, na butelki i żarówki elektryczne. Poniżej podajemy stawki obecne i projektowane przez Rząd:

	obecne stawki	propon. przez Rząd nowe stawki
butelki ze szkła białego .	8	6 oerów za 1 kg.
„ ze szkła zielonego	6	4 oery „ „ „
szkło apteczne	25	18 oerów „ „ „
żarówki elektryczne, szkło oświetleniowe	35	28 „ „ „ „

FRANCJA. Wina bordoskie wzamian za szkło i wyroby ceramiczne.

Biuletyn celny z dnia 24 marca 1936 r. ogłasza, że wzamian za wina bordoskie udzielono Niemcom m. in. kontyngentów na szkło stołowe i artykuły toaletowe ze szkła w ilości 1000 quintali.

HOLANDJA. Huta szklana w Leerdam.

Mało sprzyjające warunki ekonomiczne oraz zagraniczna konkurencja zmusiły dyrekcję Huty Szklanej w Leerdam do zupełnej likwidacji huty i wymówienia pracy wszystkim pracownikom w liczbie 900 ludzi. Wymówienie, które początkowo wyznaczone było na 11 kwietnia, zostało w ostatniej chwili cofnięte na skutek pertraktacji i nacisku ze strony rządu. Rząd rozważa w danej chwili możliwości utrzymania tej placówki w ruchu.

HISZPANJA. Kartel szkła taflowego.

Wszczęte zostały pertraktacje między hutami zgrupowanemi w „Union Commercial-Vidriera" i nowopowstałą hutą w Llodio w celu usunięcia konkurencji między temi hutami.

— Sytuacja w przemyśle szkła taflowego.

Ajencja ekonomiczna i finansowa donosi, że projekt wybudowania nowej huty taflowej w Almerji został zaniechany, a to wskutek silnej konkurencji, jaka istnieje obecnie między hutami pracującemi.

NIEMCY. Sytuacja w przemyśle szklanym.

Wszystkie gałęzie przemysłu szklanego rozwijają się nadal. W ciągu roku zeszłego zatrudnienie w hutach wzrosło o 10—15% w porównaniu z rokiem 1934. Konsumcja węgla w hutach wzrosła o 13%, eksport szkła ilościowo o 17%, wartościowo o 14%. Podczas gdy w ostatnich latach eksport stale się kurczył, w roku 1935 osiągnął najwyższą cyfrę 120.210.000 RM. Najwięcej eksportowano szkła stołowego, galanterji zwykłej; eksport luster wzrósł o 4%, kryształów i szkła oświetleniowego o 1%. Eksport skierowany był głównie do Anglji, Holandji, Francji, Włoch, Szwajcarji, Danji, Szwecji, Belgji, Hiszpanji i Stanów Zjednocz. Ameryki Północnej.

RUMUNJA. Rozwój przemysłu żarówek elektrycznych.

Fabryka żarówek elektrycznych „Lumen" w Bukareszcie rozpoczęła produkcję żarówek 150—300 W. Z wprowadzeniem nowych maszyn produkcja tej fabryki wyniesie 7000 żarówek dziennie. Fabryka żarówek w Arade wypuściła na rynek pierwsze swe żarówki do 75 W. pod marką „Jupiter", o jakości tych żarówek nie da się jeszcze na razie nic powiedzieć.

STANY ZJEDN. AM. PÓŁN. Produkcja szkła niewidzialnego (verre invisible)

Utworzone zostało w Nowym Yorku towarzystwo pod nazwą „Invisible Glass Company of America" dla produkcji szkła taflowego, nie dającego refleksji. Prawo do eksploatacji tego szkła nabylo T-wo Pittsburg Plate Glass Co i Libbey-Owens-Ford Glass Co.

— Produkcja żarówek elektrycznych.

Produkcja żarówek elektrycznych osiągnęła w 1935 roku 707.000.000 sztuk. Jest to najwyższa cyfra produkcji żarówek osiągniętej w Stanach Zjednoczonych.

— Powiększenie produkcji hut szklanych Ford Glass Plate.

T-wo Ford Motor Co., zadecydowało powiększyć dzienną produkcję szkła automobilowego z 75.000 stóp² do 200.000 stóp². W tym celu uruchomiony został piec, koszt którego wyniósł $ 500.000.

SZWAJCARJA. Uruchomienie elektrycznego pieca do produkcji szkła taflowego.

Uruchomiony został piec szklany o ogrzewaniu elektrycznem systemu Romonta. Przy piecu ustawiona jest maszyna Fourcault.

TURCJA. Piasek dla nowopowstałej huty szklanej.

Nowopowstała huta szklana w Pascha-Bagtsche używa obecnie piasku, dobywanego w Podima (prowincja Catelca) Piasek ten pod względem jakości odpowiada piaskowi niemieckiemu i czeskiemu, dotychczas sprowadzanemu.

— Zmniejszenie kontygentów na przywóz butelek.

Na skutek znormalizowania produkcji huty szklanej w Pascha-Bagtsche, kontyngent butelek dla Czechosłowacji został zmniejszony z 98.000 do 50.000 kg. do 15 lutego 1936 roku. Obecnie huta pokrywa w znacznej mierze krajowe zapotrzebowanie.

WŁOCHY. Działalność Związku Przemysłu Szklanego.

Komisja techniczna przy Związku Przemysłu Szklanego wznowiła swe prace nad kwestją zbadania miejscowych surowców dla produkcji szkła. Postanowiono założyć ogólno-państwową stację badań oraz założyć szkołę szklarską w Wenecji.

— Podwyżka stawek celnvch na rurki szklane.

Od d. 1. X. 1935 r. importowane rurki szklane podlegają następującym stawkom celnym:
a) ze szkła neutralnego (obojętnego) 600 lirów za 100 kg.
b) „ „ innego 300 „ „ „ „

Z. S. R. R. Rozwój przemysłu szklanego.

Plan produkcyjny przemysłu szklanego przewiduje rozszerzenie programu produkcji na rok bieżący do 454 milj. rubli zamiast 317,8 milj. rubli w roku 1935. W związku z powyższym projektuje się cały szereg nowych inwestycyj w przemyśle szklanym. Szczególny nacisk położony został na sprowadzenie nowych typów maszvn dla szkła stołowego, taflowego i t. d. Dzięki tym zarządzeniom przewidziane jest powiększenie produkcji szkła taflowego z 63.3 milj. rubli w r. 1935 do 92 milj. rubli w r. 1936. Produkcja butelek ma być powiększona z 610 milj. sztuk osiągniętych w r. 1935 do 825 milj. w 1936 r. produkcja szkła stołowego z 215,3 milj. sztuk do 255 milj. oraz szkła do konserw z 29.0 milj. do 50 milj. sztuk.

— Produkcja izolatorów szklanych.

Wobec wzmożonego tempa elektryfikacji kraju i rozbudowy sieci telegraficznej i telefonicznej przystąpiono do budowy huty dla izolatorów szklanych w Rosławlu. (okr. Smoleński). Huta nastawiona jest na produkcję 16.000.000 sztuk izolatorów rocznie.

— Rozwój eksportu żarówek elektrycznych.

Eksport żarówek elektrycznych wyniósł w r. 1935 4.000.000 sztuk wobec 2.700.000 sztuk w r. 1934. Eksport skierowany był głównie do Chin, Mongolji, Iranu, Ameryki Południowej, Turcji, Litwy i Łotwy. Zapoczątkowanie tego przemysłu nastąpiło w 1922 r. zaś eksport, rozpoczęty w roku 1928 w ilości 190.000 sztuk, stale się powiększa.

— Produkcja termometrów.

Dzienna produkcja termometrów w roku 1935 wyniosła w hucie „Mołotow“ 12.000 sztuk. Plan na rok 1936 przewiduje produkcję 20.000 termometrów dziennie.

Ustawy i Rozporządzenia.

W „Dzienniku Ustaw R. P.“ ukazały się następujące ustawy i rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

W sprawie statystyki cen — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 1936 (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 254)

O świadczeniach w naturze, podlegających specjalnemu podatkowi od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych — rozp. Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 255

O likwidacji zastępstwa prawnego Komunalnego Banku Kredytowego w Poznaniu przez Prokuratorję Generalną Rzeczypospolitej Polskiej rozp. Rady Ministrów z dnia 8 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 256)

O podatku od lokali — rozp. Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r. o wykonaniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 33 poz. 258)

O podatku od nieruchomości — rozp. Ministra Skarbu z dnia 20 kwietnia 1936 r. o wykonaniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. poz. 259)

O zniżkach celnych i zwolnieniach od cła — rozp. Ministra Skarbu z dnia 29 kwietnia 1936 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. Nr. 34 poz. 269)

O mleczarstwie — ustawa z dnia 22 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 272)

O taksie za czynności komorników — rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 277

W sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i z Wolnem Miastem Gdańskiem — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 279)

W sprawie zakazu przywozu towarów — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 280)

O warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów objętych zakazami przywozu — rozp. Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 8 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 281)

Prawo wekslowe — ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 282)

Prawo czekowe — ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 283)

O kontroli wywozu towarów zagranicę i Wolnego Miasta Gdańska — rozp. Ministrów: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37 poz. 285)

O ulgach podatkowych dla nabywców pojazdów mechanicznych — dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 294)

O obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicę towary — rozp. Ministra Skarbu z dnia 14 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 39 poz. 296)

O ochronie lokatorów — obwieszczenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 maja 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R.P. Nr. 39 poz. 297)

W sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym — rozp. Min. Skarbu z dnia 27 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. No. 40 poz. 301)

O ustaleniu planu umorzenia 5% pożyczki konwersyjnej z 1924 r. — rozp. Ministra Skarbu z dnia 7 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. No. 41 poz. 304).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 5 maja 1936 r.

w sprawie zakazu przywozu towarów.

Na podstawie art. 30 ust. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnem (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610) zarządza się co następuje:

§ 1. Przywóz do polskiego obszaru celnego towarów, objętych taryfą celną przywozową, zawartą w załączniku do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 sierpnia 1932 r. o ustanowieniu taryfy celnej przywozowej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 732) w brzmieniu każdocześnie obowiązującem, jest zabroniony.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy towarów:

a) objętych konwencją niemiecko - polską, dotyczącą Górnego Śląska, podpisaną w Genewie, dnia 15 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 371);

b) objętych umowami o małym ruchu granicznym;

c) podlegających przepisom o obrocie warunkowym uszlachetniającym czynnym i biernym oraz o obrocie warunkowym reparacyjnym czynnym i biernym;

d) do których mają zastosowanie zniżki celne lub zwolnienia od cła, przewidziane w rozporządzeniach, wydanych na podstawie art. 23 ust. 1 lit. a prawa celnego (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 84, poz. 610) a uzależniane w myśl tych rozporządzeń od pozwoleń Ministra Skarbu;

e) stanowiących używane zwykle w handlu wewnętrzne jak i zewnętrzne opakowania, które są wolne od cła.

§ 3. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do zezwalania na przywóz towarów zabronionych do przywozu (§ 1) oraz do ustalania warunków, na jakich zezwolenia te będą wydawane.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie 5 dnia po ogłoszeniu. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 października 1934 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów (Dz. U. R. P. Nr. 96, poz. 871) w brzmieniu rozporządzeń: z dnia 6 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 107, poz. 951), z dnia 13 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 94), z dnia 11 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 195), oraz z dnia 24 lipca 1935 (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 369, z dn. 29 kwietnia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 264), przyczem pozwolenia przywozu wystawione na podstawie tych rozporządzeń są ważne w terminach na nich oznaczonych.

Prezes Rady Ministrów:
(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

Minister Skarbu:
(—) *E. Kwiatkowski*

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Roman Górecki*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW: PRZEMYSŁU I HANDLU, SKARBU ORAZ ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

z dnia 8 maja 1936 r.

o kontroli wywozu towarów zagranicę i do Wolnego Miasta Gdańska.

Na podstawie art. 1 ust. 3 i art. 4 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 maja 1936 r. w sprawie kontroli obrotu towarowego z zagranicą i z Wolnem Miastem Gdańskiem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 279) zarządza się co następuje:

§ 1. Eksporterzy obowiązani są zgłosić Komisji Obrotu Towarowego każdy wywóz towarów zagranicę lub do Wolnego Miasta Gdańska celem uzyskania zaświadczenia (zaświadczenie walutowe), które musi być przedstawione urzędowi celnemu lub placówce granicznej kontroli skarbowej przy wywozie towaru.

§ 2. W zgłoszeniu (zgłoszenie wywozowe) należy podać: nazwisko i imię lub firmę eksportera oraz dokładny adres, rodzaj i ilość wywożonego towaru, kraj przeznaczenia, cenę jednostkową i wartość fakturową towaru (suma należności zagranicznych za towar), umówiony z odbiorcą termin płatności oraz sposób jej dokonania (weksel, czek, przekaz i t. p.)

§ 3. Minister Przemysłu i Handlu w drodze zarządzeń ogłaszanych w „Monitorze Polskim“ ustalać będzie wykaz instytucyj, do których należy składać zgłoszenia wywozowe (§ 2) i które będą doręczać eksporterom zaświadczenia walutowe (§ 1) jak również wzory tych zgłoszeń i zaświadczeń oraz podawać do wiadomości wysokość opłaty manipulacyjnej przewidzianej w art. 2 ust. 3 dekretu Prezydenta Rzeczy-

pospolitej z dnia 7 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 279).

§ 4. Urząd celny lub placówka granicznej kontroli skarbowej przy wywozie towaru stwierdza na zaświadczeniu walutowem dokonanie wywozu.

§ 5. Wywóz poza granicę Państwa i do wolnych obszarów celnych bez przedstawienia zaświadczenia walutowego jest zabroniony.

§ 6. Składanie zgłoszeń wywozowych oraz uzyskiwanie zaświadczeń walutowych nie jest wymagane przy wywozie następujących towarów:

1) wywożonych w ramach układów rozrachunkowych i zaopatrzonych w zaświadczenia upoważnionych do tego przez Ministra Skarbu instytucyj,

2) objętych umowami o ułatwieniach w małym ruchu granicznym,

3) przewożonych w ruchu osobowym (w rozumieniu § 22 p. 4 przepisów wykonawczych z dnia 9 października 1934 r. do prawa celnego — Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 820, w każdoczesnem ich brzmieniu),

4) stanowiących używane zwykle w handlu wewnętrzne jak i zewnętrzne opakowania, które są wolne od cła.

5) zwolnionych od obowiązku przedstawiania zaświadczeń walutowych na skutek zarządzenia Ministra Skarbu.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po ogłoszeniu.

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Roman Górecki*
Minister Skarbu:
(—) *E. Kwiatkowski*
Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
J. Poniatowski.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU

z dnia 8 maja 1936 r.

o warunkach udzielania pozwoleń na prawo przywozu towarów objętych zakazami przywozu.

Na podstawie art. 30 ust. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o prawie celnem (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 610) oraz w związku z § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1936 r. w sprawie zakazu przywozu towarów (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 280) zarządzam co następuje:

§ 1. Wydanie pozwolenia na przywóz z krajów, które ograniczają lub utrudniają przekazywanie należności pieniężnych do polskiego obszaru celnego, może być uzależnione od uiszczenia lub zabezpieczenia tychże należności.

§ 2. Pozwolenie na przywóz wydaje się na oznaczony okres czasu. Termin ważności pozwolenia jest dochowany, jeżeli towar zostaje zgłoszony do odprawy celnej ostatecznej przywozowej przed upływem terminu ważności pozwolenia. W poszczególnych przypadkach Ministerstwo Przemysłu i Handlu może zezwolić w drodze wyjątku. aby termin ważności pozwolenia uważać za dochowany również wtedy, gdy towar zostaje zgłoszony do odprawy na skład celny przed upływem terminu ważności pozwolenia. W tych przypadkach w pozwoleniu przywozu będzie umieszczona klauzula: „Pozwolenie przywozu ważne również wtedy, gdy towar przed upływem terminu ważności pozwolenia zostanie zgłoszony do odprawy na skład celny".

§ 3. Towar, zgłoszony do odprawy celnej, na który wydano pozwolenie przywozu, powinien odpowiadać co do rodzaju towarowi, wymienionemu w pozwoleniu oraz pozycji taryfy celnej, jeżeli pozycja ta jest oznaczona w pozwoleniu.

§ 4. Kraj pochodzenia towaru powinien odpowiadać nazwie kraju wymienionej w pozwoleniu, a kierunek, droga i sposób przewozu towaru (np. bez przeładunku w drodze) powinny być zgodne z zastrzeżeniem, jeżeli takie zastrzeżenie jest umieszczone w pozwoleniu.

Świadectwa, stwierdzające pochodzenie towarów, powinny być przedstawiane w przypadkach, gdy pozwolenie albo osobny przepis tego wymaga. Świadectwa takie powinny być wystawiane w kraju pochodzenia towaru i mogą być wydawane przez urzędy celne, izby przemysłowo - handlowe i inne instytucje gospodarcze.

Dla towarów pochodzących z kolonij świadectwa pochodzenia mogą wystawiać wyżej wymienione instytucje krajów macierzystych, z wyjątkiem urzędów celnych, nawet wówczas, gdy towar nie przechodzi przez kraj macierzysty.

Jeżeli w warunkach pozwolenia przywozu nie zastrzeżono inaczej, to w przypadku przywozu towaru nie bezpośrednio z kraju pochodzenia, lecz za pośrednictwem kraju innego, swiadectwa pochodzenia mogą być również wystawiane w tym innym kraju przez izby przemysłowo-handlowe i inne instytucje gospodarcze.

Wyżej wymienione świadectwa pochodzenia, o ile są wystawione przez izby przemysłowo-handlowe lub inne instytucje gospodarcze, powinny być wizowane przez właściwe konsulaty polskie.

Dla towarów, pochodzących z krajów pozaeuropejskich, które nadejdą do polskiego obszaru celnego drogą morską, za bezpośrednim dokumentem przewozowym i bez przeładunku, mogą być wystawiane świadectwa pochodzenia przez krajową izbę przemysłowo-handlową, mającą swą siedzibę w porcie polskiego obszaru celnego, do którego towary nadeszły.

Jeżeli zastrzeżenie w pozwoleniu zawiera obowiązek przedstawienia innych dokumentów, dokumenty te powinny być przedstawione przy odprawie celnej.

§ 5. Oznaczoną w pozwoleniu przywozu wagę towarów przyjmuje się według takiej podstawy, jaka jest ustalona w taryfie celnej dla danego towaru do wymiaru cła.

§ 6. Pozwolenie przywozu jest imienne i nie może być odstąpione innej osobie. Jeżeli świadectwo pochodzenia oraz dokumenty handlowe lub przewozowe są wystawione na inne osoby, niż wymienione w pozwoleniu przywozu, nie stanowi to przeszkody do zastosowania pozwolenia przy odprawie celnej towaru.

§ 7. Wzór pozwoleń na przywóz towarów zabronionych do przywozu ustala Minister Przemysłu i Handlu i podaje do publicznej wiadomości w Monitorze Polskim.

§ 8. Od wydawanych pozwoleń na prawo przywozu z zagranicy towarów, objętych zakazem przywozu, pobiera się, z wyjątkami przytoczonemi w § 13 niniejszego rozporządzenia, osobną opłatę manipulacyjną, której wysokość w procentowym stosunku do wartości krajowej towarów, objętych pozwoleniem, ustala się jak następuje:

a) od pozwoleń wydawanych instytucjom o charakterze dobroczynnym . . . . 0,1% wartości krajowej towarów

b) od pozwoleń na przywóz towarów podlegających cłu według niżej podanych pozycyj i punktów taryfy celnej przywozowej: 90, 92, 93, 94, 97, 100, 101, 104, 113, 136, 149, 157, 161, 169, 170, 171, 178, 203, 210, 217, 424, 425, 426, 473 p. 3, 477, 492, 493, 589, 590, 606, 624, 626, 719, 779, 792, 870 p. 3, 931 . . . . . . 0,5% wartości krajowej towarów

c) od wszystkich innych pozwoleń na przywóz towarów . . . 1% wartości krajowej towarów.

§ 9. Wartość krajową towarów określa Minister Przemysłu i Handlu.

§ 10. W razie niewykorzystania wydanych pozwoleń, pobranych opłat nie zwraca się.

§ 11. Każdy wniosek o prolongatę pozwolenia uważa się za nowy i podlega opłacie manipulacyjnej.

§ 12. W razie nieprawidłowego wystawienia pozwolenia z winy petenta, za każde nowe pozwolenie wydane w zmienionej formie pobiera się opłatę w wysokości połowy pierwotnie pobranej opłaty, nie więcej jednak, niz 30 zł.

§ 13. *Wolne są od osobnej opłaty manipulacyjnej:*

a) pozwolenia na przywóz, wydawane zakładom naukowym oraz zakładom i instytucjom państwowym oraz zakładom i instytucjom państwowym z wyłączeniem jednak skomercjalizowanych przedsiębiorstw państwowych, wydzielonych z administracji państwowej na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 25, poz. 195);

b) pozwolenia wydawane na przywóz z zagranicy drobnych przesyłek o wadze 5 kg. włącznie, zawierających przedmioty nieprzeznaczone na handel;

c) pozwolenia na przywóz z zagranicy przesyłek, zawierających przedmioty nieprzeznaczone na handel, o ile petent może się wykazać świadectwem ubóstwa;

d) pozwolenia na przywóz towarów podlegających cłu według niżej podanych pozycyj, punktów i uwag taryfy celnej przywozowej: uwaga do poz. 7; uwaga do poz. 18; uwaga do poz. 19; uwaga do poz. 23; uwaga do poz. 36; uwaga do poz. 57; uwaga do poz. 63; uwaga do p. 8 poz. 82; uwaga do poz. 83; uwaga po poz. 112; uwaga do poz. 119; 177; uwagi: 1, 2 do poz. 187; uwaga do poz. 209; uwaga do poz. 255; uwaga do poz. 280; uwaga do poz. 289; uwaga do p. 4 poz. 298; uwaga do poz. 310; 391; uwaga do poz. 403; uwaga do poz. 442; uwaga do poz. 449; uwaga do poz. 491; 512 p. 1; 515; uwaga i pp. 2, 4 do poz. 595; uwaga do poz. 619; uwagi: 1, 2, 3, 4 do poz. 630; 659; uwaga do poz. 667; 671; 672; 673; 720; uwaga do poz. 723; uwaga 1 do 812; uwaga do poz. 815; uwaga do poz. 823; uwaga 2 do poz. 836; uwaga 1 do poz. 837; **913 p. 5**; uwaga 1 do poz. 925; 927; uwaga 2 do poz. 930; 966 p. 1 a; uwagi: 1, 2 do poz. 968; 977 pp. 1, 2; 978 pp. 1, 2; uwaga i pp. 1, 2 poz. 979; 980 pp. 1, 2; uwaga 1 do poz. 984; uwaga 1 do poz. 1032; uwaga do poz. 1085; uwaga 2 do poz. 1098; uwaga do poz. 1137; uwaga do poz. 1145; uwaga do poz. 1154; uwaga 1 do poz. 1168; uwaga do poz. 1269; 1275;

e) pozwolenia na przywóz towarów, do których mają zastosowanie zniżki celne lub zwolnienia od cła, przewidziane w wydawanych rozporządzeniach na podstawie art. 23 ust. 1 lit. a prawa celnego, a nie objęte punktem d) § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 maja 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 280).

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 13 maja 1936 r.

Minister Przemysłu i Handlu:
(—) *Roman Górecki*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SKARBU

z dnia 14 maja 1936 r.

o obowiązku zgłoszenia i zaofiarowania do skupu należności za sprzedane zagranicę towary.

Na podstawie art. 10 i 22 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 kwietnia 1936 r. w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznemi i krajowemi środkami płatniczemi (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 249) zarządza się co następuje:

§ 1. Eksporterzy obowiązani są zaofiarować do skupu Bankowi Polskiemu lub bankowi dewizowemu bezzwłocznie po otrzymaniu bądź całkowitą należność, przypającą im za sprzedane zagranicę towary, bądź zaliczkę otrzymaną na poczet tej należności.

§ 2. Od ustanowionego w § 19 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 26 kwietnia 1936 r. o obrocie pieniężnym z zagranicą oraz o obrocie zagranicznemi i krajowemi środkami (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 250) obowiązku zaofiarowania do skupu należności, przypadającej eksporterom za sprzedane zagranicę towary, zwolnieni są eksporterzy w przypadkach wywozu to-

warów wymienionych w § 6 rozporządzenia Ministrów Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 8 maja 1936 r. o kontroli wywozu towarów zagranicę i do Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 285).

§ 3. W terminie do dnia 30 czerwca 1936 r. eksporterzy obowiązani są złożyć w Polskiem Towarzystwie Handlu Kompensacyjnego w Warszawie wykaz należności, płatnych po dniu 26 kwietnia 1936 r. za wywóz dokonany przed dniem 25 maja 1936 r. wraz ze wskazaniem kiedy i jakiemu bankowi dewizowemu należności te zostały lub zostaną zaofiarowane do skupu.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Minister Skarbu:
(—) *E. Kwiatkowski*

Patenty i rejestracje.

Rejestr znaków fabrycznych i wzorów. Belgijska Spółka Akcyjna Towarzystwo Akcyjne Przemysłowe i Handlowe dawnych przedsiębiorstw Emila Haeblera, Huty Szklane „Kara" i „Hortensja", Piotrków Tryb., woj. łódzkie, zarejestrowały nowy znak na słoje do konserw „Rekord" (Nr. Rej. 26621. 31. 3. 1936. Pierw. 14. 2. 1934).

Fabryka Szkła dawn. S. Reich i S-ka, Spółka Akcyjna, Zawiercie, woj. kieleckie. zarejestrowała nowy znak na lampy szklane do światła elektrycznego „Neopalas".

Belgijska Spółka Akcyjna Towarzystwo Akcyjne Przemysłowe i Handlowe dawnych Przedsiębiorstw Emila Haeblera, Huty Szklane „Kara" i „Hortensja", Piotrków zarejestrowała wzory zdobnicze na wyroby szklane, za poniższemi numerami:

2 3999 (dn. 18 kwietnia 1936 r.)
2 4000 „ „ „ „
2 4001 „ „ „ „
2 4002 „ „ „ „

Okólniki Centralnego Związku Przemysłu Polskiego

Centralny Związek nadesłał następujące okólniki:

Wydziału Ekonomicznego z dnia 2 maja 1936 roku No. 1406/E. 24 w sprawie przekazywania przez banki dewizowe środków płatniczych zagranicę i o obowiązkach eksporterów,

z dnia 5 maja 1936 r. No. 1456/E. 25 o przekazywaniu środków płatniczych przez firmy krajowe eksportujące,

z dnia 7 maja 1936 r. No. 1489/E. 26 w sprawie przyznania pewnych uprawnień dla przedstawicieli handlowych firm zagranicznych,

z dnia 8 maja 1936 r. No. 1507/E. 27 w sprawach dewizowych,

z dnia 9 maja No. 1513/E. 28 w sprawie wyjazdów służbowych urzędników państwowych do obszaru W. M. Gdańska; upoważnienia instytucyj bankowych, nieposiadających uprawnień banków dewizowych, do prowadzenia rachunków codzoziemców; upoważnienia banków dewizowych do wykonywania przekazów nadsyłanych z zagranicy oraz rozszerzenie zakresu uskuteczniamych przez banki dewizowe przekazów zagranicznych.

Wydziału Komunikacyjnego z dnia 15 maja 1936 r. No. 68 o zmianach i uzupełnieniach taryfy osobowej, bagażowej i ekspresowej i taryfy towarowej linij normalnotorowych oraz taryfy towarowej linij wąskotorowych P. K. P.

z dnia 23 maja 1935 r. No. 69 o zmianach i uzupełnieniach taryfy towarowej linij normalnotorowych i wąskotorowych P. K. P. oraz taryfy kolei prywatnych.

Wydziału Prawnego z dnia 20 maja 1936 r. odpis odpowiedzi Centralnego Związku Przemysłu Polskiego skierowanej do Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie w sprawie ulg w zakresie podatku dochodowego dla inwestycyj i odpisów na zużycie.

Wydziału Statystycznego z dnia 25 maja 1936 r. No. 1709 w sprawie konferencji w Komisji Dewizowej.

Powyższe okólniki zostały w odpowiednich terminach rozesłane pp. Członkom Związku Hut Szklanych pocztą, jako druki.

PRODUKCJA i ZBYT SZKŁA w MIESIĄCU LUTYM 1936 r.

według danych Głównego Urzędu Statystycznego.

RODZAJ SZKŁA	Produkcja		Zbyt	
	tonn	tys. zł.	tonn	tys. zł.
Szkło taflowe	1.746	491	1.676	472
Szkło butelkowe	3.680	1.338	3.113	1.173
w tem monopolowe	(3.009)	(1.047)	(2.085)	(728)
Szkło stołowo-galanteryjne	553	582	625	657
	5.979	2.411	5.414	6.302

(Początek na str. 2 okładki)

Nr. Nr. wykazu statyst.	NAZWA TOWARU	PRZYWÓZ		WYWÓZ	
		kg.	zł.	kg.	zł.
90900	Szkiełka do zegarków	0	22	23	677
91000	Mozaika i sztuczne części składowe do mozaiki	—	—	—	—
91110	Wata, przędza — szklane	0	3	—	—
91130	Oczy szklane	98	2.325	—	—
91200	Tkaniny szklane i wyroby z nich; wyroby z waty i przędzy szklanej	—	—	—	—
	Szkło taflowe nieszlifowane, niepolerowane, grubości 5 mm. i mniej:				
91310	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej,—bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 m² i mniej	6.111	4.929	—	—
91311	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni 0,25 do 0,5 m²	4.619	2.570	—	—
91312	gładkie białe, półbiałe, barwy naturalnej, bez wzorów i ozdób o powierzchni powyżej 0,5m²	35.484	14.896	—	—
91320	gładkie, barwne, mleczne — bez wzorów i ozdób	34	454	—	—
	wszelkich barw wypukłe, faliste, karbowane, wzorzyste, żyłkowane, matowane	1.085	1.562	—	—
91330	z upiększeniami, malowidłami; szkła składane w oprawie ołowianej, miedzianej i t. p.	15	—	—	—
91340	do wyrobu płyt fotograficznych	—	—	—	—
91350	Szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. nieszlifowane, niepolerowane, niematowane o powierzchni:				
91410	1000 cm² i mniej	—	—	—	—
91420	powyżej 1000 do 4000 cm²	—	—	—	—
91430	powyżej 4000 do 10000 cm²	—	—	—	—
91440	powyżej 10000 do 20000 cm²	—	—	—	—
91450	powyżej 20000 do 40000 cm²	—	—	—	—
91460	powyżej 40000 do 70000 cm²	973	1.040	—	—
91470	powyżej 70000 cm²	—	—	—	—
91500	Szyby lustrzane szlifowane, polerowane, również matowane	24.988	36.493	—	—
91600	Szyby lustrzane i szkło taflowe z brzegiem szlifowanym (biseaute)	12.909	48.772	—	—
91700	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną	8	25	—	—
91800	Szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p.				
91900	Szyby lustrzane i szkło taflowe wszelkiej grubości z zaprawą lustrzaną, szyby lustrzane i szkło taflowe grubości powyżej 5 mm. ozdobne, z upiększeniami, malowidłami, również składane w oprawie miedzianej, ołowianej i t. p. — wszystko z brzegiem szlifowanym	—	—	—	—
92000	Lustra gotowe w oprawach z materjałów pospolitych, chociażby pozłacanych, posrebrzanych	6	254	—	—
92100	Lustra gotowe w oprawach z kosztownych materjałów				
	Szkło taflowe z wtopioną siatką drucianą, lub z wtopionym drutem — wszelkiej grubości:				
92210	koloru naturalnego, białe	—	—	—	—
92220	szlifowane, również zabarwione w masie	118	562	—	—
92300	Szkło taflowe sklejane, chociażby z dodatkiem wkładki celuloidowej lub z innych temu podobnych materjałów	427	3.751	—	—
92410	Balony do fabrykacji żarówek	90	1.102	—	—
92420	Wyroby, oprócz osobno wymienionych, ze szkła białego, barwnego, przeznaczone do celów technicznych, — bez ozdób chociażby rżnięte, szlifowane, matowane, z wtopioną siatką	2.513	24.325	—	—
	Razem	126.738	274.385	48.602	76.898
89600	Masa szklana w kawałkach do fabrykacji szkła, łom szklany	306.329	19.858	—	—
	OGÓŁEM	433.067	294.243	48.602	76.898

Cena za ogłoszenia: Strona 200 zł., 1/2 strony 120 zł., 1/4 strony 60 zł., 1/8 strony 30 zł.

Wydawca: ZWIĄZEK HUT SZKLANYCH w POLSCE. Redaktor: Antoni Tarwid

Druk. „Royal", W-wa, Chmielna 30. Tel. 5.95-71.